

Overweging door ds. Gerhard Scholte

Johannes 6: 5-7

5. Jezus keek om zich heen en zag verwonderd hoe een grote menigte zijn kant uit kwam. Hij zei tegen Filippus: Waar zullen we brood kopen, zodat al deze mensen kunnen eten? 6. Hij zei dat om hem op de proef te stellen, want zelf wist hij wat hem te doen stond. 7. En Filippus antwoordde hem: Zelfs tweehonderd denarie is onvoldoende om ieder ook maar een klein stukje brood te laten nemen.

De afgelopen zomer waren mijn vrouw Elske en ik met vakantie op de Griekse eilanden Chios en Samos. We hadden vroeg geboekt en toen nog geen idee wat zich daar zou gaan afspelen. Dat was later deze zomer natuurlijk niet te missen: de grote stroom vluchtelingen die vanuit Syrië de eilanden voor de kust van Turkije overspoelden. In juli kwamen er dagelijks 1000 mensen bij. Hele menigten! We schrokken eerlijk gezegd behoorlijk, toen we al die menigten zagen, eerst al in een opvangkamp op Chios, toen op de veerboot en later bij de Kustwacht op Samos. 'Dat kan toch niet waar zijn. Dit is teveel. Dit kunnen we nooit aan.' Wat mij hielp waren de gesprekken die ik hier en daar had: met jonge jongens vol hoop en bravoure, met een jong gezin wanhopig vragend naar onderdak...

Ik moest er aan denken toen ik dit verhaal van de vijf broden en twee vissen las, vooral het begin ervan. Het lijkt heel vanzelfsprekend wat er staat, maar dat is het niet. Was het in het Europa van vandaag geschreven, dan zou je iets hebben kunnen verwachten als:

Toen Jezus om zich heen keek en zag hoe een grote menigte zijn kant uitkwam, schrok hij hevig. En hij zei tot zijn leerlingen: 'Jongens zoek dekking, achter de rotsen, want die menigte zal ons overspoelen.'

Maar dat staat er niet: Jezus ziet geen 'grote menigte', hij ziet mensen, en die zullen na die lange tocht wel honger hebben net als hij en zijn vrienden. 'En hij wist wat hem te doen stond'.

Fillipus ziet enkel een menigte van zoveel duizend en begint te rekenen.

Met als conclusie: Volstrekt onvoldoende. Dat kunnen we nooit aan.

Jezus ziet geen groot getal, maar mensen, om te beginnen de eerste gezichten van die grote groep. En die mensen raken hem in het hart. En hij schiet niet in paniek, zoals Filippus, maar vertrouwt erop dat waar hij begint met breken en delen van wat voorhanden is –vijf broden en twee vissen - God dat breken en delen vermenigvuldigt.

Dit is de vraag die dit verhaal stelt: Wil je gaan rekenen en al snel concluderen: Onmogelijk. Gevaarlijk! Of wil je het proberen met het godsvertrouwen van Jezus? Bij de beelden van die grote menigten vluchtelingen langs spoorwegen en verkeerswegen in Servie en Hongarije, is dit een dringende vraag. Lukt het om mensen te zien, of zie je een bedreigende hoeveelheid. Het is veelzeggend, dat een zo'n fotootje van die verdronken peuter Aylan, onze hele kijk op die anonieme menigten terug weet te brengen tot herkenbare menselijke proporties.

Ook nu het subtiele verschil: Dat ene gezichtje van die duizenden die onze kant opkomen maakt het hele probleem opeens hanteerbaar! We willen wat doen, we mogen niet wegduiken. Een prachtig vertrouwen spreekt er uit de Telegraafadvertentie van de bekende Nederlanders.

We zullen binnen ook het komende jaar weer aan veel zaken en problemen moeten tillen. Onze kerk staat nu eenmaal midden in de wereld. Dit verhaal inspireert ons om dat te doen met concrete mensen voor ogen, hoe groot ook de groep die daarachter opduikt, hoe schrikbarend ook, hoe onmogelijk ook. En dat gewoon in het vertrouwen dat God er ook nog is, en dat er meer mensen zijn die vol vertrouwen beginnen met breken en delen.

Gebed

Rechtvaardige God, volken zijn op drift.

Mensen zoeken een veilig heenkomen en een toekomst voor hun kinderen.

Wij zijn getuige van onrecht en voelen ons overspoeld en machteloos.

Komend uit een veilig land, kennen de meesten van ons geen oorlog en lijden.

Maar we voelen de pijn en angst.

We bidden voor allen die zoeken naar een nieuw begin.

Geef ons de moed om niet weg te kijken, maar onze handen uit te strekken.

Om te delen wat we hebben met onze naasten in nood.

Amen